

REFERANDUM ÖNCESİ DEĞİŞEN MADDELER

Anayasa Mahkemesi'nin verdiği karar sonrası,12 Eylül'de yapılacak referandumda kısaca şu düzenlemeler oylanacak:

YÜKSEK MAHKEME İLE İLGİLİ MADDE

- Anayasa Mahkemesi yeniden yapılandırılacak. Halen 11 asıl 4 yedek üyeli Anayasa Mahkemesi 17 asıl üyeden oluşacak. TBMM, 2 üyeyi, Sayıştay Genel Kurulunun gösterdiği 3'er aday arasından, 1 üyeyi baro başkanlarının avukatlar arasından göstereceği 3 aday arasından gizli oyla seçecek. Cumhurbaşkanı 3 üyeyi Yargıtay, 2 üyeyi Danıştay, 1 üyeyi Askeri Yargıtay, 1 üyeyi Askeri Yüksek İdare Mahkemesince gösterilecek 3'er aday içinden; en az ikisi hukukçu olmak üzere 3 üyeyi ise YÖK'ün kendi üyesi olmayan yüksek öğretim kurumları öğretim üyeleri arasından göstereceği 3'er aday içinden seçecek.

Cumhurbaşkanı, 4 üyeyi de üst kademe yöneticileri, serbest avukatlar, 1. sınıf hakim ve savcılar ile en az 5 yıl raportörlük yapmış Anayasa Mahkemesi raportörleri arasından belirleyecek. Anayasa Mahkemesi iki bölüm ve Genel Kurul halinde çalışacak. Genel Kurul, mahkeme başkanı veya belirleyeceği başkanvekilinin başkanlığında en az 12 üye ile toplanacak.

Siyasi partilere ilişkin dava ve başvurulara, iptal ve itiraz davaları ile Yüce Divan sıfatıyla yürütülecek yargılamalara Genel Kurul bakacak. Anayasa Mahkemesi, Anayasa değişikliğinde iptale, siyasi partilerin kapatılmasına ya da devlet yardımından yoksun bırakılmasına karar verilebilmesi için toplantıya katılan üyelerin üçte iki oy çokluğuyla karar alacak.

Şekil bozukluğuna dayalı iptal davaları, Anayasa Mahkemesince öncelikle incelenip karara bağlanacak.

Anayasa Mahkemesi, Yüce Divan sıfatıyla baktığı davalar dışında kalan işleri dosya üzerinden inceleyecek. Ancak bireysel başvurularda duruşma yapılmasına karar verilebilecek.

Mahkeme, gerekli gördüğü hallerde sözlü açıklamalarını dinlemek üzere ilgilileri ve konu üzerinde bilgisi olanları çağırabilecek, siyasi partilerin kapatılmasına ilişkin davalarda, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısından sonra kapatılması istenen siyasi partinin genel başkanlığının veya tayin edeceği bir vekilin savunmasını dinleyecek. Anayasa Mahkemesi üyeleri arasından gizli oyla ve üye tamsayısının salt çoğunluğu ile 4 yıl için bir başkan ve iki başkanvekili seçilecek. Görev süresi bitenler yeniden seçilebilecek.

Anayasa Mahkemesi üyeleri 12 yıl için seçilecek. Bir kişi 2 defa üyeliğe seçilemeyecek. 12 yıldan önce yaş sınırını dolduran üye emekliye ayrılacak.

Anayasa Mahkemesinin mevcut yedek üyeleri "asıl üye" sıfatını kazanacak.

Anayasa Mahkemesine kişisel başvuru yapılabilecek. Meclis Başkanı, Genelkurmay Başkanı, kuvvet komutanları ile Jandarma Genel Komutanı da görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divanda yargılanacak. Yüce Divan kararlarına karşı yeniden inceleme başvurusu yapılabilecek. Genel Kurulun yeniden inceleme sonucu verdiği kararlar kesin olacak.

HSYK İLE İLGİLİ MADDE

- Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu (HSYK) yeniden yapılandırılacak. HSYK'nın halen 7 olan üye sayısı 22'e, 5 olan yedek üye sayısı ise 12'a çıkarılacak. HSYK, 3 daire halinde çalışacak.

HSYK'nın Başkanı, Adalet Bakanı olmaya devam edecek. Adalet Bakanlığı Müsteşarının Kurulda yer alması uygulaması da sürecek.

Kurulun, 4 asıl üyesi, yüksek öğretim kurumlarının hukuk dalında görev yapan öğretim üyeleri ile avukatlar arasından Cumhurbaşkanınca; 3 asıl ve 3 yedek üyesi, Yargıtay üyeleri arasından Yargıtay Genel Kurulunca; 2 asıl ve 2 yedek üyesi, Danıştay üyeleri arasından Danıştay Genel Kurulunca; 1 asıl ve 1 yedek üyesi, Türkiye Adalet Akademisi Genel Kurulunca kendi üyeleri arasından; 7 asıl ve 4 yedek üyesi, birinci sınıf olup, birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş adli yargı hakim ve savcılar arasından adli yargı hakim ve savcılarınca; 3 asıl ve 2 yedek üyesi idari yargı hakim ve savcılar arasından idari yargı hakim ve savcılarınca dört yıl için seçilecek. Süresi biten üyeler yeniden seçilebilecek. Kurul üyeliği seçimi, üyelerin görev süresinin dolmasından önceki 60 gün içinde yapılacak.

Kurulun "meslekten çıkarma" cezasına ilişkin kararlarına itiraz yolu getirilecek. Kurulun diğer kararlarına karşı yargı mercilerine başvurulamayacak. HSYK'nın mevcut asıl ve yedek üyelerinin görevleri, seçtikleri sürenin onuna kadar devam edecek.